CS (Main) Exam, 2020

URC-C-SNDA

سنڌي / SINDHI

(عربي) / (ARABIC)

(لازمي) / (COMPULSORY)

وقت - 3 ڪلاڪ -	ڪل مارڪون 300
*Time Allowed : **Three** Hours*	*Maximum Marks : **300***

ضروري هدايتون

- مهرباني ڪري سوالن جا جواب لکڻ کان پهرين هيٺ ڏنل هدايتون ڌيان سان پڙهو.
- سڀئي سوال ڪرڻ ضروري آهن.
- هر هڪ سوال جي سامهون مارڪون لکيل آهن.
- جواب سنڌي عربي ليپيءَ ۾ لکڻا آهن. جيڪڏهن ڪنهن سوال جي جواب لاءِ ٻي ڪا هدايت آهي ته انهيءَ ڏانهن ڌيان ڪيو وڃي.
- ڪنهن سوال ۾ اکرن جي سيما ڏنل آهي ته ان کي ڌيان ۾ رکي جواب ڏنو وڃي. ڪنهن سوال جو جواب گهربل لفظن کان گهٽ يا وڌيڪ هوندو ته مارڪون ڪٽجي سگهن ٿيون.
- سوالن-جوابن لاءِ ڏنل ڪتابڙي ۾ ڪو صفحو يا صفحي جو حصو خالي ڇڏيل آهي ته ان کي ڪراس ڪيو وڃي.

QUESTION PAPER SPECIFIC INSTRUCTIONS

Please read each of the following instructions carefully before attempting questions :

All questions are to be attempted.

The number of marks carried by a question/part is indicated against it.

*Answers must be written in **SINDHI (Arabic script)** unless otherwise directed in the question.*

Word limit in questions, wherever specified, should be adhered to and if answered in much longer or shorter than the prescribed length, marks may be deducted.

Any page or portion of the page left blank in the Question-cum-Answer Booklet must be clearly struck off.

1Q. هيٺين مان ڪنهن به هڪ وشيه تي اٽڪل 600 لفظن ۾ مضمون لکو. 100

(a) هندستان ۾ صحت برقرار رکڻ جو نظام.

(b) هندستان ۾ ماڊرن ايڪٽ 2020 جي ضرورت.

(c) نيشنل ايڊيوڪيشن پاليسي 2020 جي للڪار

(d) موجوده دور ۾ آرٽيفيشل انٽيليجنس جو استعمال

2Q. هيٺ ڏنل ٽڪرو ڌيان سان پڙهو ۽ پوءِ اُن جي هيٺان ڏنل سوالن جا جواب پنهنجي ٻولي ۾ هر حساب 50 تُز لفظن ۾ لکو. 12×5=60

زندگي ۽ ماحوليات جو هڪ ٻئي سان ناتو آهي. سڀني جيون جي زندگي اُنهن جي ماحوليات جي اُپج هوندي آهي. انسان جي تن-من جي ڪيترا طاقت سمرٿي ۽ صلاحيتون اُن سموري ماحوليات سان ئي ڪنٽرول ٿيندي آهي، اُن سان ۽ وڌندي آهي ۽ اُن جو وڪاس ٿيندو آهي. انڪري زندگي ۽ ماحوليت هڪ ٻئي سان اينٽرا جرٽيل آهن جو بنهين جي ٽڪبل هستي تمام ضروري آهي.

ماحوليات اسان جو ڏکشاڪوچي آهي. جيڪو قدرت
وٽان اسان کي ورهاست ۾ مليو آهي. هي اسان سڀني جو
پالڻهار ۽ جيوندڙ آهي. ماحوليات قدرت جي ڏين
آهي. هي ۽ قدرتي ڏهڪاڄ جبلن ندين نالن. ريگستانن
ميدانن گاهه جي ميدانن رنگ برنگي پکين، صاف
جل سان ڀريل ڍنڍن ۽ تلاءَ سان ڀريل آهي. هن ئي قدرتي
ٿي سگهندا ۽ هلندڙ امرتا واسنيدڙ ڪڪر هي
قدرتي ۽ ئي وسيل انسان جي وڪاس ۽ سکن جي لاءِ
هڪ سنتلت ماحوليات جو نرماڻ ڪن ٿا. پر ماحوليات جو هي
قدرتي سنتلن تيز رفتار سان بگڙندو ٿو وڃي. عجب لڳندو
آهي ته انسان هن قدرتي ۽ ئي انمول ساڌن جو اندڌند
استعمال ٿو ڪري، هو قدرت جي ورداڻ کي اهڙي ۽ طرح
پنهنجي ضمير جي آبتز استعمال ٿو ڪري. انڪري سمورو
قدرتي چانيو بگڙي ويو آهي. هاڻي قدرتي ۽ ئي آهو

ڏينهن پري نٿو لڳي جڏهن ڌرتيءَ تي لهرا ڏيندڙ عہد ليون
پڙالو ٻڳم واپس موٽي يا ڌرتين تي جميل برف جي موٽي
تهہ جي پگهلڻ سان سمنڊ جون خوفناڪ لهرون، نگرن
مهنگلن - جبلن ۽ جيوجنتن کي ٻڏائي ڇڏي.

اِها پڪ آهي تہ ماحولين کي خراب ڪرڻ

وارئيون سموريون آپدائون انسان خود پيدا ڪيون آهن.

انسان خود قدرت جو سنتلن بگاڙي ڪليا آهيون. اِن اسنتلن
سان ڌرتي، هوا، جل ۽ آواز. غلاظت پيدا ڪيون ٿا.
ماحوليت غلاظت سان ڦڦڙن جون بيماريون، دل ۽ پيٽ
جون بيماريون پيدا ٿي ڪليون آهن. انسان سڀ ڄاڻون ٿا تہ
ڌرتيءَ تي زندگي قدرتي سنتلن سان ئي ٽڪي سگهي آهي.
ڌرتي ساوڪ سان ڍڪيل نہ وڃي انهي ڪري ڪاٺ ڪاٽڻ وارا
جانور وڌي ويا. ڪاٺ ڪاٽڻ وارن جانورن جي تعداد

تي ڪنٽرول ڪرڻ لاءِ لمنسڪ ڄاڻو به هئا. انهن تنقيدن جو نسبت سنتُلت جي ڪنٽرول ۾ هو. هاڻوڪي زماني ۾ سائنسي ايجادن جي اُديوگن جي ڌنڌن جي واڌاس جي ڦهلاو سان گڏ آدمشماريءَ جو به پيانو وسعت ٿيو آهي.

(a) 'زندگيءَ جي ماحوليت جو هڪ ٻئي سان ناتو آهي' ان ڳالهه کي سمجهايو. 12

(b) ماحوليت جي قدرت جو پاڻ ۾ ڪهڙو ناتو آهي؟ 12

(c) قدرتي سنتُلت ماحوليت کي ڪيئن ناهيندي آهي؟ 12

(d) ماحوليت جي اسنتُلن سان انسان جي زندگيءَ ۾ ڪهڙا نقصان ٿي رهيا آهن؟ 12

(e) ماحوليت-غلاظت انسان جي زندگيءَ ۾ ڪهڙيون ڪهڙيون بيماريون پيدا ٿين ٿيون؟ 12

3Q. لعين ڏنل نثري جو سارُ اُنهيءَ جي اٽڪل ٽه
ڀاڱي ٽي حصي ۾ لکو. انهيءَ نثري جو سرو لکڻ
جي ضرورت نه آهي.

60

ڀارت جي ايڪتا ۽ آزادي لعڪ ئي تصوير
جا ٻه پهلو آهن. اگر اسانجي ايڪتا لفظن مان نڪرندي
آهي ته آزادي ٻه دروازو کولي ٻاهر نڪري ويندي. ان لاءِ
سڀني ڀارتواسين جو اهو فرض آهي ته ايمانداري ۽
سان قومي ايڪتا جي حفاظت ڪريون. ديش پنهنجي
ٻاشئي مشڪلاتن ڪان ٻه وڏو ۽ وشال آهي. ايڪتا جي
حفاظت لاءِ اسان کي ايمان سلهڻو پوي ته اهو ٻه سلهجي.
آن کي ٻه سلهندا سين. اهو سڀ ان لاءِ سلهڻو آهي ته
ڀارت جي ايڪتا مضبوط ٿيندي ڇيسي اسانجو ايمان ڪوئي
ٻه نه ڪري سگهندو. نڌلعن ديش جو هڪ حصو ڪنلعن
ٻئي حصي سان انياءُ ڪرڻ پلجي ويندو. اڄ اسانجي
مالي حالت مضبوط آهي ته اسانجا جهگڙا ٻه ختم ٿيندا.

جيڪڏهن اهي جهيڙا ڪندا ۽ نه انهن ۾ ڪٽرپڻو نه ڪندا.
ڇو جو خوشحالي انسان جي سوچ کي متاثر ڪندي آهي.

ايڪتا جي حفاظت سان گڏو گڏ اسانجو

ٻيو فرض آهي ته اسان ڀارت جي ان روپ کي سڃاڻڻ
جي ڪوشش ڪيون جنهنکي ساڀيا ڪرڻ لاءِ آزاد ٿيو آهي.

ڀارت جي آزادي کي پورا 73 سال ٿي چڪا آهن پر اسان
کي اڃا به نئون منزلون طئه ڪرڻيون آهن. آزادي
صرف ڏيڻ ۾ جو ٻيو نالو آهي. پر آزادي صرف عادتن کي
ختم جي قابليت نه آهي. آزادي ۾ جي اصلي معني آتما جي
اها آزادي، دماغ جي آها معني آهي جنهن سبب ملڪ پنهنجي
شخصيت کي پوري طرح. سان ظاهر ڪري. جيڪڏهن ڪوئي
انسان بکيو آهي ته ان جي سامهون فيلسوفين تي ڀاشڻ
ڏيڻ اجايو آهي. ڀارت ڪو نئون ملڪ نه آهي. جنهن
ڀاشا ۾ ان جي ثقافت جو واڌارو ٿيو آهي، اها وشو جي
سڀني کان قديم ڀاشا آهي. جيئن گرنٿ ڀارت جي ثقافت
جو آدي گرنٿ سمجهيو ويندو آهي اهو سموري انسانيت
جو قديم گرنٿ آهي. انيڪ وديشي حملن کان پوءِ به

پارٽ پنهنجي شروعات کان هنن موڙن لاءِ تيار
نه آهي. تنهن اوڊيوگڪ ۽ سائنسي سپيشيا به انهي
پارٽي اوهه جو پريم ڪلسي نه سگهندي. سڀ صرف الهو نه
آهي جيڪو پوين ادائي سئو سالن کان امان جي سامهون
پر جيو ويو آهي. پر ان گيان جو به گهڻو حصو سڀ آهي
جيڪو پوين چلهه تعراءِ ورهين ۾ ٿيو آهي. پارٽ کي الهو
ننڍون سڀ به کپي جيڪو دنيوي نڪن لاءِ به لهجي ۽ قديم
زماني جو به سڀ کپي. دنيوي سکن جي لاءِ آتما جي پتن
ڪرڻ کي پاپ سمجهندو آهي.

جنهن کان سائنس جو وڪاس ٿيو آهي سنسار جي
گهڻي ديشن ۾ اولٽي ددي ٿيل آهي ۽ انسان حال ڪنيو
آهي. صرف پارٽ اهڙو ديش آهي جتي ماضي اڃا به
جنگ جاري ڪئيو آهي. الهو سنگرام پارٽ ۾ لمبي عرصي
کان لهي ڪئيو آهي. پر پارٽ جو ماضي نه اڃا غلط آهي نه
ڪمزور. پارٽ جو ماضي سدائين حال کي گڏ ڪٽي
مستقبل تائين وڌي ڪئيو آهي. اڄ به تعو پنهنجي
ڪالهه ني اڳرو آهي. ڪارڪرشٽ ۽ وريعاتند تلڪ ۽

اڳ وانگي سڀئي مهاپرش ماضيءَ جا پيروڪار هئا.
هي حال کي سميٽي مستقبل طرف وڌڻ جي سکيا ڏيئي
ويا آهن. مهاتما گانڌي سڀ کان پهريون ماضيءَ جو
آواز هو. آچاريه ونوبا ڀاوي به ماضيءَ جي نظر سان
حال ۽ مستقبل کي ڏسي رهيو هو. رويندرناٿ ٺاڪور
به جديد جو حامي هئڻ کان پوءِ پراچين جو سڀ کان
وڏو پيروڪار هو. اڄ به اسان ماضيءَ کي ڇڏيو ناهي.
ماضي اسان جي سڀ کان وڏي موڙي آهي.

(540 لفظن)

4Q. هيٺين ڏنل ٽڪري جو انگريزيءَ ۾ ترجمو ڪريو. 20

هيءَ زندگيءَ جو سچ آهي ته هلڪ وقت
توهان ساوڌان ٿي نه هليا ته توهانجو پير گپ ۾ يا ڪنڊي ۾
دٻجي سگهي ٿو. اهڙي طرح سائنس جي وڌندڙ قدمن لاءِ به
سڀ لاڳو ٿئي ٿي. جيڪڏهن اسان اڄ جو ترقي يافته انسان
جي ڀلائيءَ ۽ واڌاري لاءِ ڪريون ته سائنس اسان لاءِ

وڌدان ٿي سگهي ٿي. اُن جي فائدي کي ڪوبه انڪار نه ڪري سگهندو. پر اُنجو واهپو وناشڪاري ڪارين لاءِ ٿئي ٿو ته اسان لاءِ سراپ ثابت ٿئي ٿو. هن وناشڪاري روپ سبب سائنس دوارا اسان کي جيڪي دنيوي سک سهوليتون مليون آهن اُهي اسان کي دماغي سک ۽ شانتي ميسر ڪرائڻ ۾ اسمرٿ سڌ ٿي رهيون آهن. دنيوي ترقيءَ لاءِ انساني جيون تمام مشغول ڏنو ڙي ۽ ڀوتڪوادي ٿيندو ويو آهي. نتيجي طور سائنس ۽ اُنجي حاصلاتن انسان کي آتمڪ سک شانتيءَ کان محروم ڪري ڇڏيو آهي. انساني تمدن ۽ انساني ناتن ۾ گراوٽ آئي آهي. پر ان ۾ ڏوهه انسان جو ئي آهي جنهن اُنجي غلط استعمال سان پاڻ کي گهري سنڪٽ ۾ وڌو آهي.

وڏا وڏا وناشڪاري اوزار اِنهجو نتيجو آهن.

جيڪڏهن انسان پنهنجي شخصي سوارٿن کي ڇڏي سڀني جي ڀلائيءَ جي خيال کان سائنس جي وڌندڙ قدمن جو استعمال ڪري ته اِن ۾ ڪو شڪ نه آهي ته اِهي قدم انسان جي ترقيءَ لاءِ منگلڪاري سڌ ٿيندا.

Q.5 هيٺ ڏنل نثر جو سنڌي ۾ ترجمو ڪريو . 20

One of India's greatest musicians was M.S. Subbulakshmi, affectionately known to most people as 'MS'. Her singing brought joy to millions of people not only in all parts of our country, but in other countries around the world as well. In October 1966, MS was invited to sing in the great hall of the General Assembly of the United Nations in New York, while representatives of all the member countries listened. This was one of the greatest honours ever given to any musician. For several hours MS kept that international audience spellbound with the beauty of her voice and her style of singing; when the concert was over, the entire audience stood up and clapped as a sign of their appreciation of not only the singer but of the great music that she had carried with her from an ancient land. India could not have had a better ambassador. MS was the first musician ever to be awarded the 'Bharat Ratna', India's highest civilian honour. She was the first Indian musician to receive the Ramon Magsaysay Award in 1974 with the citation reading "exacting purists acknowledge Shrimati M.S. Subbulakshmi as the leading exponent of classical and semi-classical songs in the Carnatic tradition of South India".

.6Q (a) ھيٺين ڏنل پهاڪن جي معنيٰ لکي جملن ۾ ڪم آڻيو. 2×5=10

(i) ڪڏهن پريءَ ۾ ڪڏهن پاڇر ۾ 2

(ii) ڪٿي ڇوڏ سيا، ڪٿي ڏوڏ سيا. 2

(iii) غريب جي جوءِ جڳ جي ڀاڄائي. 2

(iv) ڀاڙائي ٻوٽي ڪنهن نه ڏوتي. 2

(v) جهڙا اڳ تهڙا پيا. 2

(b) ھيٺين ڏنل محاورن جي معنيٰ لکي انهي جملي ۾ ڪتب آڻيو. 2×5=10

(i) ڇوهه ڇنڊڻ 2

(ii) ڏٺُ گهوڙو نه ٻڌڻ 2

(iii) هيرڻ کان هير گهرڻ 2

(iv) ٻوٿو ٻاڌڻ 2

(v) ٻاهم ٻاڌڻ 2

(c) هيٺ ڏنل اکرن کي اسم تصغير ۾ بدلايو. 2×5=10

(i) ڪتاب 2

(ii) ديڳ 2

(iii) ٻاڏُ 2

(iv) پُٽَ 2

(v) گلاس 2

(d) هيٺين لفظن جا ضد لکو. 2×5=10

(i) چانڊوڪي 2

(ii) حبسُ 2

(iii) دعا 2

(iv) جديد 2

(v) الم 2